

ELSŐ MAGYAR IRODALMI ÉS MŰVÉSZETI KONGRESSZUS

hazai irodalmi és művészeti társadalom elérkezettnek látja az időt, hogy a közéletnek a világháború és a forradalmak szomorú évei után rendes medrébe való visszatérése után nyugodttá vált atmoszférájában tanácskozássra szólítsa híveit, a tapasztalt bajok és nehézségek feltárása és orvoslásuk módjának megkeresése végett. Külön-külön szakosztályokban tárgyalják a művészet és az irodalom egyes ágainak képviselői a különleges szakmájukat érintő ügyeket, és határozati javaslatokba foglalják kívánásaikat, melyeket egy erre a célra megalakítandó állandó bizottság terjeszt majd az illetékes fórumok elé és szorgalmazni fogja azok teljesítését. E szakosztályok egyike az iparművészet ügyeivel fog foglalkozni. A tanácskozást az iparművészeti társaságok, múzeum és iskola kiküldötteiből alakult előkészítő bizottság készítette elő olyképpen, hogy egyes témákat osztott ki erre felkért előadók között, kik azokat majd a kongresszuson ismertetik és a megokolt javaslatokat előterjesztik.

A kongresszust október hó 21-én, vasárnap délelőtt 11 órakor Horthy Miklós kormányzó nyitja meg a vigadó nagytermében. A tanácskozásokat 22., 23. és 24-én tartják meg és október 25-én lesz a kongresszus záróülése az Akadémia nagytermében.

Az előadók névsorát, a tárgyalásra kerülő témákat és a határozati javaslatokat a következőkben ismertetjük:

AZ IRODALMI ÉS MŰVÉSZETI KONGRESSZUS IPARMŰVÉSZETI SZAKOSZTÁLYÁNAK ELŐ- TERJESZTÉSE.

(Elnök: dr. Czákó Elemér, előadó: Menyhért Miklós, titkár: Bodon Károly.)

I. SZERVEZETI FORMÁK.

1. Az iparművészek érdekképviselője. Előadó: Szentkereszthegyi Kratoehwill Károly.

Javaslat. Az iparművészek kari érdekeinek gondozására, képviselőjére állíttassék fel az «Iparművészek Országos Bizottsága» a m. kir. Iparművészeti Iskola, a Magyar Iparművészek Testülete, a Magyar Iparművészek Országos Egyesülete és az Országos Magyar Iparművészeti Társulat iparművész kiküldötteiből.

Indokolás. Az iparművészek erkölcsi testületel olyan közös szakfórumot kívánnak konstruálni, mely hivatva van társadalmi, gazdasági és jogi ügyeket gondozni és képviselni. Az országos Bizottságban részt vesznek az arra hivatott állami és társadalmi szervek, tehát az iparművészek minden kategóriája képviselőket nyer.

2. Az «Iparművész» cím védelme. Előadó: Menyhért Miklós.

Javaslat. Az «Iparművész» cím használatának védelmére állíttassék fel a magyar iparművészek katasztere. Ezen cím viselésére jogosítva törvény erejével azok legyenek, akik a kataszterbe beiktatást nyertek.

Csakis a kataszter felállítása által lehet egyrészt védelmet biztosítani a kontárokkal szemben, kiküszöbölni a közönség félrevezetését, másrészt a bejegyzett iparművészek számára — akiknek minősítése a művészi szabadság elve szerint a rátermettség, tudás és tehetség alapján történik — megszervezni és biztosítani az iparművészeti feladatokra vonatkozó munkaalkalmakat.

Indokolás. Az iparművész társadalom a mindjobban felburjánzó kontárokkal és áliparművészekkel szemben védelemre szorul s általános kívánása, hogy az állam törvényes intézkedéssel biztosítsa a gyakorló iparművészek munkáját és boldogulását. A művészi tudás és képesség híján levő áliparművészek működésükkel károsan befolyásolják fejlődő iparművészetünket, mert egyrészt ízléstelenségükkel félrevezetik a nagyközönséget, másrészt a képzett iparművészek anyagi és erkölcsi érdekeit súlyosan sértik.

Művészi multunk reputációja és nemzeti művelődésünk nagy érdeke kapcsolódnak ezen kérdés rendezéséhez.

II. GAZDASÁGI KÉRDÉSEK.

3. Hivatalos díjszabás. Előadó: Ifj. Riehter Aladár.

Javaslat. Hivatalos díjszabás legyen kötelező a hatósági és magánmegbízásoknál. Az előzetes tervek is díjszabás szerint honorálandók.

I n d o k o l á s. Úgy közhatóság, mint magán-egyének munkaalkalmával kapcsolatban előfordul az, hogy több tervezőt vesznek igénybe, s csak egyre bízzák a kivítelt, a többiek kárpótlása nélkül. Azaz pályázatot rendeznek pályadíj és zsüri nélkül. Mindez csak a gazdasági nyomor kihasználásával történhetik, s bizonyos fokú visszaélést jelent a művészek inferiális helyzetével. A honorálás ne lehessen tehát se mellőzhető, se esetleg alku tárgya. A végzett művészi munka minden esetben az Iparművészeti hivatalos díjszabás szerint díjaztassék.

4. Közmunkák iparművészeti hányada és nyilvántartása. Előadó: Bodon Károly.

J a v a s l a t. Intézményesen biztosíttassék, hogy közhatósági építkezéseknél iparművészeti jellegű alkotások tervezésére és beszerzésére az építkezési költség bizonyos hányada fordíttassék. Továbbá, hogy az ilyenmű és általában a közpénzekből iparművészeti célokra rendelt tételek alkalmas formában a művészérdekeltségek számára nyilvántartassanak.

I n d o k o l á s. Köztudomású, hogy az állami költségvetés számtalan tételt igen nagy összegekben rejtget, amely az állam újabb megterhelése nélkül alkalmas arra, hogy a művészeteknek a mai sivár megélhetési viszonyok között megélhetés és munkaalkalmat nyújtson. Művészeink a költségvetés labirintusában mozogni nem tudnak és így az állam támogatására vannak utalva, hogy megfelelő szervezet hámozza ki számára azt, amire a törvényhozás intenciói szerint amúgy is joga van.

Iparművészeink összességének, de különösen a dekoratív festők és szobrászok, keramikusok, fémfeldolgozók, faszobrászok és üvegfestőknek általános panasza, hogy a közmunkáknál minden egyéni igyekezet dacára sem tudnak munkaalkalomhoz jutni, mert az egyes szakmakörökbe vágó tételek tisztán ipari munka gyanánt vannak klírva, és így is adatnak ki. Fontos gazdasági és kulturális érdek az iparművészet fenntartása és számára a magán-gazdaság gyenge felvevő képessége idején munkaalkalom azáltal lenne biztosítható, ha a középítkezéseinél — külföldi minta szerint — az építési költség megfelelő százaléka kihasítatnák. Az így nyert összeg csakis iparművészeti jellegű megbízásokra, beszerzésekre, s a berendezés tervezési honoráriumára legyen felhasználható. A munkaalkalmak igazságos elosztásával az alakítandó «Országos Iparművészeti Bizottság» lenne megbízandó.

5. Közmunkák és az építő iparművészet. Előadó: Szablya Frischauf Ferenc.

J a v a s l a t. A közpénzen emelt épületek belső kiképzésének, berendezésének megtervezése és a munka vezetése, mint különleges belső építészeti munkakör, kizárólag építőiparművészek számára legyen fenntartva.

I n d o k o l á s. Séreleme az iparművészeknek, hogy közhatósági és egyéb közpénzekben emelt épületek belső kiképzése és berendezése rendszerint a művészi megoldás híján vannak, vagy a tervezés nem hozzáértő kezekbe kerül.

Miután művészi multtal rendelkező kipróbált tervezőgárda művészi feladatok nélkül tengődik és számuk az Országos magyar királyi Iparművészeti Iskola és hasonló művészi irányú iskolák végzettjeivel állandóan gyarapodik, szociális és kulturális szempontok teszik sürgősen indokoltá fenti rendelkezés kibocsátását.

A munkák elosztásánál bizonyos igazságos sorrendnek kell érvényesülnie, hogy mentől több tehetőség számára nyíljon érvényesülési lehetőség és munkaalkalom.

6. Állami támogatás. Előadó: Borszék Frigyes.
J a v a s l a t. Állami szubvenció kiadásánál a kedvezményezett köteleztessék, hogy az engedélyezett összeg egy bizonyos százaléka erejéig magyar művészek terveit átvenni köteles legyen.

I n d o k o l á s. Jelentős szubvenciókat ad ki a kereskedelmi kormány oly ipari vállalatok számára, amelyeknek feladata lenne művészi tervek után dolgozni. A magyar iparművészet jelentős segítséget kapna, ha a szubvenció adományozásánál fenti kikötés az egész vonalon keresztülvihető lenne.

7. Adómentesség. Előadó: Menyhért Miklós.

J a v a s l a t. Kultúrértéket termelő munka mentesíttessék a forgalmi és luxusadó alól.

I n d o k o l á s. Mennyi időt rabol el és mennyi bosszúságot és keserőséget okoz, hány ihletett órától fosztja meg a művészt és minő fölös anyagi megterhelést jelent számára ezen adók adminisztrálása, anélkül, hogy az államnak ezáltal jelentős bevétele volna. Nagy lelki megkönnyebbülést jelentene és fokozottabb munkakedvet biztosítana a saját szellemi és kézimunkájából élő művészeknek ezen adók alól való mentesítése, amire annál inkább tarthatna számot, mert alkotó és művészi munkájukkal az állam kultúrprezstízsét szolgálják.

8. Vámvédelem. Előadó: Muhits Sándor.

J a v a s l a t. Vámpolitikai tárgyalások kapcsán a magyar iparművészet számára fokozottabb védelem biztosítandó.

I n d o k o l á s. A külföldről beözönlő áruk közül az alacsony vám folytán sok érdemtelen mű okoz konkurenciát a magyar iparművészeknek. Kívánatos volna vámpolitikai tárgyalások alkalmával a művészi érdekeltségek meghallgatása és az Országos Bizottság tanácsadóként való bevonása.

9. Gazdasági szervezkedés. Előadó: Borszék Frigyes.

J a v a s l a t. A megalakult «Magyar Iparművészek Termelő-és Hitelszövetkezet» számára nyujtassék állami garancia mellett hitelkeret.

Haranghy Jenő: Exlibris.

I n d o k o l á s. Iparművészeink tudatában vannak annak, hogy anyagi helyzetük javulását és a jövőbeni boldogulást csak a gazdasági összefogás, a szövetkezetbe való tömörülés által remélhetik.

Sok kísérletezés és évek óta tartó vajadás után kereteiben megalakult a Szövetkezet, amely hivatva van a magyar iparművészet összességét a kívánatos gazdasági egységbe foglalni.

Programja: A város szívében felállítandó üzlet-helyiségében a műtermek készítményeit a nagyközönség elé vinni — hitelnyújtással a további termelést megindítani, megbízások s kollektív termelés által anyagiak híján levő iparművészeinket termelőképpé tenni.

A Szövetkezet működését azonban csak megfelelő hitelkeret biztosítása által tudja megkezdeni, mert saját erejéből még szövetkezeti formában sem tud prosperálni, mivel sem szövetkezeti központi, sem magánhitel nem állhat ezidőszereint kellő mértékben rendelkezésére.

III. MEGOLDANDÓ PROBLÉMÁK.

10. Egyházművészet. Előadó: Meyer Megyer Antal.

Javaslat. Az egyházi hatóságok figyelme hívassék fel az egyházművészet kultuszbeli és kulturális fontosságára, ennek kapcsán tartassanak a szeminariumokban egyházművészeti előadások és szerveztessenek nyári tanfolyamok.

I n d o k o l á s. Templomi kegyeszeink és templomi egyéb felszerelések izléstelen, külföldi képfaragók művésztelen, aranyozott szobraival kegyeltsértők. A művészet fejlődésében a múltban a templom és az egyházaknak döntő szerepe volt, kívánatos volna, ha az egyház ezen szerepét a jelenben is átvénné, bő munkaalkalmat szolgáltatva alkotó művészeinknek.

11. Népművészet és háziipar. Előadó: Czákó Elemér.

Javaslat. Pusztulásnak és a széthureolás veszélyének kitétt népművészeti emlékeink intézményesen gondozandók. A népművészet helyébe lépő háziipart és otthonmunkát pedig kívánatos művészi, gazdasági és technikai vonatkozásaiban erre alkalmas központ révén irányítani és fölkarolni.

I n d o k o l á s. A népművészet értékes vagyónrésze kultúránknak, emlékei nyomtalanul el fognak tűnni a föld színéről, ha törvény erejével nem rendezzük az ilyenmű alkotások nyilván tartását, katalógizálását, fotográfálását, lemásolását, s az eredetieknek lehetőleg múzeumban való gyűjtését. Ez értendő a Csonka-Magyarországon kívül eső magyar népművészetre is. Legfőképpen pedig óvni kell a külföldre hurcolás elől, különösen olyan esetekben, mikor idegen kultúra dokumentumaként szerepeltetik.

Mint hogy a háziipar és ezen gyűjtő-cím alatt értendő otthon-munka, vala-

mint a női kézimunka általán a népművészet modern formában való folytatásaként fogható fel, szigorú ellenőrzést kívánatos gyakorolni, különösen a közpénzekkel támogatott háziipari telepekre, de általán az iskolák ily irányú oktatására, valamint a társadalmi és gazdasági formációk (mint egyletek, szövetkezetek) idevonatkozó akcióira. A háziipari ügyek nem csupán kulturális vonatkozásúak, azoknak művészi irányításán kívül a gazdasági szempontból való szervezés is fontos feladat. A nyersanyag centrális, tehát olcsóbb beszerzése, az exportkérdések megoldása, a felvevő piac megfelelő kiszolgálása szintén szervezésre szorul. Erre egy olyan központi szerv volna alakítandó, amely képes minták nyújtásával, ellenőrzéssel, iskolázással, a kereskedelmi és ipari érdekeknek teljes megoldást nyújtani. Az államháztartás szempontjából nagy jelentőséggel bír, ha a közpénzek ilyenmű felhasználása nem történik tervszerűtlenül és kellő eredmény nélkül, s az iparművészek segítségére vétetik igénybe.

12. Állami vásárlások. Előadó: Kölber Dezső.

Javaslat. A képzőművészeti állami vásárlások mintájára szerveztessék meg a jelenkori iparművészeti alkotások tervszerű gyűjtése közgyűjteményeink számára.

I n d o k o l á s. Sérelmesnek tartja a magyar iparművész társadalom, hogy jelenkori iparművész alkotások múzeumaikban és nyilvános gyűjteményeinkben nagyon gyéren s akkor is elég szerencsétlen módon szerepelnek.

Közel negyedszázados modern iparművészeti munka ellenére, nagyszámú iparművészeink alkotásaiból a M. Kir. Iparművészeti Múzeumban misem lelhető fel. Ezzel szemben képzőművészeink minden jelentős neve a Szépművészeti Múzeumban legalább egy művészeti alkotással szerepel.

Hivatkozással a külföldi mintákra, időszere lenne ezen kérdésnek a művészi egyenjogúság alapján való rendezése, s a költségvetésben felveendő kellő fedezet mellett, állami vásárló bizottság felállítása, amely a képzőművészeti alkotásokhoz hasonlóan jelenkori kiváló iparművészeti alkotásokat szervezzen be közgyűjteményeink számára.

13. Pályázati Bizottság. Előadó: Menyhért Miklós.

Javaslat. Szerveztessék egy állandó pályázati bizottság a művészi szabadság és érdekek megóvására a hollandi szervezet szabályainak figyelembe vételével.

I n d o k o l á s. A művészi irányú tervpályázatokkal kapcsolatban a tervezőket mind gyakrabban érik anyagi és erkölcsi sérelmek. Ezek csak az esetben volnának kiküszöbölhetőek, ha úgy az építészetnél és az ahhoz kapcsolt művészi és iparművészeti munkák pályázati kiírásánál a zsűri és a pályázati feltételek szabályoztatnának s ez által a pályázók megnyugvást nyernének.

Haranghy Jenő:
Exlibris.

14. Kiállítási ügyek. Előadó: Lakatos Arthur.
Javaslat. A hazai és külföldi kiállítások, mint a nemzeti kultúra reprezentánsai, iparművészeti szakerők bevonásával rendeztesse. A kiállítási ügyek tárgyalásába minden esetben bevonassanak az iparművészeti képviselők is.

Indokolás. Az utóbbi évek országos és hivatalos kiállításai gyakran estek kifogás alá sívárságuk és izlésbellségük folytán. A rendezők elfeledték azt, hogy ma már a kiállításon való nyilvános szereplést nemcsak üzleti vállalkozás, hanem egyben a nemzeti művelődés fejlettségének fokmérője is. Propagatív szempontból pedig a legmagasabb politikum rejthetik benne. Különösen áll ez a külföldi kiállításoknál, ahol indokolatlanul nem lehet szükkeblűnek lenni a külső megjelenési formával szemben s a kiállítás művészi elrendezése vezet a siker útjához.

Láttuk azt, hogy a multban milyen dicsőséget hoztak az országnak a jól megrendezett külföldi iparművészeti kiállítások. Évtizedekre kiterjedtek azoknak a hatásuk. Vissza kell tehát térnünk a régi tradíciókhoz s nem szabad azt a jelentőségüket is balkanizálni: nem szabad ötletszerűen és az utolsó percben összehordott anyaggal és installációval a kirakó nagy vásár szintjére süllyednünk.

De kívánatos, hogy minden hazai és külföldi kiállítás arra hivatottakkal bíraltassék el iparművészeti szempontból is a megnyitás előtt, mint ahogy például tűzrendészeti és rendőri szempontból elbíraltatik. Kiállítások és vásárok rendezésére esakis az kapjon engedélyt, aki jóváhagyott tervekkel rendelkezik. Kultúrális és gazdasági nemzetvédelmi indokból gátat kell vetni a «Schundware» áradatának.

15. Külföldi szereplés. Előadó: Bodon Károly.
Javaslat. Mindazon esetben, amikor az ország külföldön hivatalosan jelenik meg — építkezésekkel és azok berendezéseivel — a magyar iparművészet is kapja meg az őt megillető szerepet. Külképviselőink mintatárát is tarthatnának a magyar művészet és iparművészet alkotásaiból.

Indokolás. Fájdalmas tudomásul vesszük azt, hogy a külföldön levő intézményeink — legyen az borkóstoló, vagy egyéb — mennyire nem igyekeznek a magyar jellegget akként reprezentálni, hogy művészi-leg is a magyar lelket dokumentálják. Kereskedelmi, tanügyi és általán külképviselői berendezéseink gondosabban illesztessenek be kultúrme-nyilatkozásaink sorába. A helyiségek s esetleges építkezések arra hivatott magyar művészekkel készíttessenek el, követségeink és konzulátusaink ad hoc — ha mindjárt kisebbre méretezett — bemutatókkal igyekezzenek művészi és iparművészeti termelésünknek propagálói lenni.

16. Hites szakértők. Előadó: Menyhért Miklós.

Javaslat. Iparművészeti jellegű ügyekben úgy az állandó hites bírói szakértők kinevezése, mint azoknak ad hoc meghívása az Iparművészeti Országos Bizottság javaslata alapján történjék szakmakörök szerint.

Indokolás. Igen sok esetben nem arra hivatott egyének adták a bíróságnak az iparművészet sokféle ágazó kérdéseiben a szakvéleményt, amely természetesen veszélyeztette az ehhez fűződő erkölcsi és anyagi érdekeket. Az Iparművészeti Orsz. Bizottság javaslatának igénybevétele biztosítja azt, hogy az igazságszolgáltatásnak mindenkor megfelelő szakértők álljanak rendelkezésre.

IV. OKTATÁS ÉS TOVÁBBKÉPZÉS.

17. Iparművészképzés. Előadó: Helbing Ferenc.
Javaslat. Az iparművészek gyakorlati és korszerű képzése sürgősen oldassék meg.

Indokolás. Az iparművészeti oktatás nem maradhat meg csupán a tervezés tanításának keretében. Az élet számára sikeres eredmény csak az esetben érhető el, ha a művészi gondolat megfogalmazását nyomon követi a gyakorlati kivitel. Iparművészeti iskolánál tehát elengedhetetlen feltétel a tanműhelyek szervezése. Az ipari szakiskolák és az iparművészeti iskola közötti kapcsolat kiépítésére is szükség van.

18. Magán- és zugiskolák. Előadó: Helbing Ferenc.

Javaslat. Kultúrális és gazdasági szempontból az iparművészeti magán- és zugiskolák megrendszabályozandók.

Indokolás. A kontárok és dilettánsok nevelése az iparművészet terén is üzletszerű vállalkozásokat hozott létre. A kormányhatalom a színművészet, mozgásművészet, stb. ilyenmü vállalkozásainál már rendet teremtett. Nem maradhat el az oktatás szabályozása az iparművészetnél sem, mert egyrészt megóvjá a piacot az értéktelen, sőt káros áruk túlhalmozásától, a közizlés lerombolásától, másrészt pedig az arra hivatott szakerők tevékenységét segíti érvényre juttatni.

19. Továbbképző intézmények. Előadó: Mátrai Lajos.

Javaslat. Az iparművészek továbbképzésére elismert kiváló alkotások reprodukciójából gyűjtemény állíttassék egybe. Egyben történjék intézkedés, hogy a m. kir. Iparművészeti Múzeum és Iskola könyvtárában nagyobb számmal álljon modern könyv és külföldi folyóirat rendelkezésre.

Indokolás. A gyakorló iparművészek, de részben a műpártoló közönség is nagy hiányát érzi annak, hogy kiválóbb alkotásokat a maguk tárgyi formájában megismerhesse. A múzeumok mellett nagy szolgáltatást tehet erre nézve egy másolatokból összeállított mintatár, ahol gipsz

Haranghy Jenő: Exlibris.

és galvano-gyűjtemény mellett elsőrangú grafikai reprodukciók foglalhatnak helyet. E mellett tovább fejlesztésre szorul az iparművészeti szakkönyvtár is. A gazdasági viszonyok folytán magánember nem képes drága illusztrált műveket vásárolni. Kell az országban egy helynek lenni, ahol a világ iparművészeti fejlődéséről az érdeklődők tájékozódást szerezhessenek.

20. Tanulmányi támogatások. Előadó : ifj. Richter Aladár.

Javaslat. Állami tanulmányi ösztöndíjak kérdésének rendezése, különös tekintettel a külföldi Regnum Hungaricumokba szóló tanulmányi ösztöndíjakra oly módon, hogy a pályázat a megalkítandó Országos Bizottságon keresztül történhessék és az elbírálásnál elsősorban a már az életben kintlevő, s néhány gyakorlati évvel rendelkező iparművészek elvi előnye biztosítsassék.

Indokolás. Nagy etikai erővel bír az, ha a tanulmányi előnyök az iparművészek erkölcsi tevékenységének bevonásával oszthatnak szét. S ha a szétosztásnál azok vétetnek figyelembe, akik saját tevékenységükkel már bizonyítékokkal szolgálhatnak a tudásukról és rátermettségükről. Az ország gazdasági és kulturális érdeke kívánja, hogy a művészet nemzetek közötti formanyelvében jártas iparművész mentől nagyobb számban tanulmányozhassa a külföldet.

21. Ipari rajzoktatás. Előadó : Helbing Ferenc. **Javaslat.** A 60.000/1924. sz. vkm. rendelet nyomatókosan végrehajtandó, melynek értelmében alsó és középfokú ipariskolákban szak- és rajztanári állásra iparművészek alkalmazandók. Ugyanennek kiterjesztése kívánatos volna a polgári iskolai rajzoktatásnál is.

Indokolás. A közelmúlt tapasztalatai azt mutatják, hogy az iparművészek által vezetett rajzoktatás ízlésbeli és tárgyi kivétel szempontjából jelentős eredményeket volt képes felmutatni. Ezeket az eredményeket a rövid továbbképző tanfolyamokon képzett oktatókkal elérni nem lehet. Az ilyen tanerők a dilettantizmust vezetik be az ipari szakképzésbe. A polgári iskola is olyan rétegét oktatja a nemzetnek, amely számára szintén az iparművészeti képzettségi rajzoktató jelentene nagyobb

Mi az ú. n. kvalitásos munka? Ez a jelszó olyan munkára illik csupán, amelynek anyaga kifogástalan, alakja pedig szorosan megfelel az anyagnak és a célnak, amelyet szolgál az illető tárgy és amelynek készítője szeretettel végezte dolgát.

Haranghy Jenő : Exlibris.

hasznót. A pedagógiai képzés nem pótolhatatlan akadály.

22. Műkedvelők irányítása. Előadó : Kovács Erzsébet.

Javaslat. Társadalmi tényezők bevonásával szerveztessenek meg az iparművészettel foglalkozó műkedvelők. Állítsassék fel számukra tanácsadó központ, s megfelelő számú továbbképző tanfolyam.

Indokolás. Gazdasági és kulturális szempontból nem közömbös az, hogy a műkedvelés eme alatt ismert iparművészeti tevékenység milyen minőségű. A külföldi divatlapok és az ízléstelen kézimunkaholtok rabszolgaságából föl kell ezeket szabadítani. A műkedvelőből lesz az iparművészet legjobb vásárló közönsége, szakértelmét tehát fejlesztetni és gondozni kell. A műkedvelő szakműveltsége emeli a nemzeti műveltség szintjét is. Tanfolyamok, központi mintatár és tanácsnyújtás által lehet kibontakoztatni a meglévő hajlamokat a szép és jó iránt. Bizonyos fokig az iskolai képzés keretében is el kell már indítani helyes irányban a műkedvelő foglalkoztatását.

23. A szerzői jog védelmének ismertetése. Előadó : Ecker Ferenc dr.

Javaslat. Szerzői javak értékeit minden iparművésznek és iparművészeket foglalkoztató munkaadónak ismernie kell. Ez az ismertetés az iparművészeti iskolákban tanrendszerűen, az érdekegyséletekben pedig előadások formájában történhetik. Kívánatos volna a szerzői jognak az iparművészetre vonatkozó részét bő magyarázattal ismeretterjesztő füzetben is kiadni.

Indokolás. Mindenkinél meg kell tanulnia, mily értékkel bír munkája, hogy adja el és védje meg szellemi termékeit. A szerzői jogi ismeretek tehát nélkülözhetetlenek az iparművészek és az őket foglalkoztató munkaadók számára. Az iparművészet alkotásait csak pár éve védi a szerzői jog és ez a védelem, sajnos, még alig ment át a köztudatba. Már az iskolában kívánatos volna erre pár órát fordítani évenként, de külön tanfolyamon, előadások során, felmerülő esetek kapcsán tárgyalva a kérdést is sok eredményt lehetne elérni és a bítorlásoknak elejét venni. A kiadandó füzet pedig állandó segítségül szolgálna az érdeklődőknek.

A festészet, szobrászat, irodalom, zene sokkal közelebb állnak egymáshoz, mint az emberek általában hiszik. Mindegyikük az emberi léleknek a természettel szemben érzett érzelmeit fejezi ki. Különbőség köztük csakis a kifejezés eszközeiben van.